

Regelbunden tillsyn i Bokenskolan

Gymnasieskola

Gymnasiesärskola

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Jokkmokks kommun och besökt Bokenskolan den 29-30 september och 1 oktober 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

På de punkter där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 3 mars 2010.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Bokenskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Bokenskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Bokenskolan

Tabell 1: Antal elever på Bokenskolan

Bokenskolan	Antal elever
Gymnasieskola	204
Gymnasiesärskola	4

Källa: Bokenskolans uppgifter

Jokkmokks kommun har cirka 5 300 invånare och ligger i Norrbottens län. Bokenskolan som omfattar gymnasieskola och gymnasiesärskola finns centralt i samhället. Skolbyggnaden ligger i direkt anslutning till Kunskapens hus där bland annat vuxenutbildningen inryms. Det är barn- och utbildningsnämnden, som ansvarar för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. På skolan finns drygt 200 gymnasieelever och verksamheterna leds av en rektor.

I Bokenskolan erbjuds sex nationella program, elprogrammet (EC), handels- och administrationsprogrammet (HP), naturvetenskapsprogrammet (NV), omvårdnadsprogrammet (OP), samhällsvetenskapsprogrammet (SP) och teknikprogrammet (TE) samt individuellt program (IV). Skolan erbjuder också två riksrekryterande specialutformade program, samiska programmet och vattenkraftsteknikprogrammet. Gymnasiesärskolan erbjuder specialutformade program och verksamhetsträning. Vid skolan finns också internationella klasser.

Gymnasieskolans och gymnasiesärskolans lärare är indelade i fem arbetslag med en arbetslagsledare i varje. Vid skolan finns också ett elevhälsoteam som består av rektor, skolsköterska, kurator och studie- och yrkesvägledare. Skolan har tillgång till specialpedagog.

På Bokenskolan bedrivs ung företagsamhet (UF) och det finns ett UF-team som består av lärare vars uppgift är att stödja elevernas UF-företag. Skolan har också ett internationellt utbyte med bland annat Frankrike, Uruguay och Slovenien.

Bedömningar

Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultatmått vid Bokenskolan för elever som fick slutbetyg respektive läsår

	Bokenskolan					Kommun- mun- grupp ¹	Riket	
	2004	2005	2006	2007	2008		Fristående skolor	Kommu- nala sko- lor
						2008	2008	2008
Elprogrammet (EC)								
Genomsnittlig be- tygspoäng	..	.	..	10,9	12,0	12,1	12,0	12,2
Andel (%) med grundläggande behö- righet till universitets- och högskolestudier	.	.	..	..	..	90	78	89
Handels- och admi- nistrationspro- grammet (HP)								
Genomsnittlig be- tygspoäng	..	.	11,9	..	12,3	13,1	12,9	12,9
Andel (%) med grundläggande behö- righet till universitets- och högskolestudier	..	.	..	..	..	85	84	82
Naturvetenskaps- programmet (NV)								
Genomsnittlig be- tygspoäng	16,7	16,1	16,2	15,3	15,4	16,0	16,6	16,1
Andel (%) med grundläggande behö- righet till universitets- och högskolestudier	100	100	..	..	..	97	95	96

¹ Uppgifter baserade på samtliga kommunala skolor i kommungruppen

4 (19)

Omvårdnadsprogrammet (OP)								
Genomsnittlig betygspoäng	.	..	.	..	..	13,4	13,5	13,2
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	.	..	.	..	..	88	89	87
Samhällsvetenskapsprogrammet (SP)								
Genomsnittlig betygspoäng	14,1	15,3	14,9	17,4	15,4	14,4	15,1	14,6
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	94	100	100	..	100	91	91	92
Teknikprogrammet (TE)								
Genomsnittlig betygspoäng	13,1	14,5	13,4	13,4	.	13,8	13,7	13,9
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	..	..	..	..	.	90	89	89
Specialutformade program								
Genomsnittlig betygspoäng	12,4	13,7	14,0	14,1	13,3	..	.	..
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	..	..	83	..	100	.	.	.
Totalt								
Genomsnittlig betygspoäng	14,1	15,0	14,2	13,7	13,9	13,9	14,2	14,0
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	89	98	93	94	96	90	88	89

Källa: Skolverkets statistik

. = Uppgift saknas.. = Uppgift kan ej visas, då resultatuppgiften baseras på färre än 10 individer

Kommentar och bedömning:

Enligt Skolverkets officiella statistik har Bokenskolan en genomsnittlig betygspoäng som ligger i nivå med genomsnittet för riket. Kvinnorna har högre betygspoäng jämfört med männen. Några av programmen har så få elever att några resultat inte finns redovisade.

Andelen elever med slutbetyg från gymnasieskolan inom fyra år är dock 62 procent år 2008 vilket är klart under genomsnittet för riket som är cirka 76 procent. Andelen elever med behörighet till universitets- och högskolestudier har de senaste fyra åren legat på 93 procent och däröver. År 2008 var cirka 96 procent av eleverna behöriga till universitets- och högskolestudier. Cirka hälften av eleverna har utökat program vilket är betydligt högre än genomsnittet för riket. Få elever har reducerat program. Cirka 14 procent av eleverna klarar inte målen i idrott och hälsa år 2008.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat, i synnerhet som andelen elever som får slutbetyg inom fyra år är lågt. Gymnasieskolan behöver också fortsätta att analysera måluppfyllelsen inom alla program och ämnen.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat**Bedömningspunkter****1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla kurser/ämnedområden i förhållande till styrdokumentens krav.**

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.2.2 Varje elev ges minst en gång per termin ett utvecklingssamtal där man med den individuella studieplanen som grund ger en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation/skolsituation.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella kursproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	

1.3.2 Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas, intyg och studieomdömen utfärdas samt betygskatalog förs enligt författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola	X	

Motivering

Enligt 7 kap. 1 § gymnasieförordningen ska betyg sättas på varje avslutad kurs. En kurs anses avslutad när undervisningen har upphört och därmed ska betygssättning ske i anslutning till denna tidpunkt. Enligt 7 kap. 6 § gymnasieförordningen ska betyg föras i en betygskatalog och innehålla vissa uppgifter. Enligt 7 kap. 5 § gymnasiesärskoleförordningen ska en elevs betyg antecknas i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för förandet av betygskatalogen.

Vid tillsynen av Bokenskolan framkommer att betyg inte alltid sätts efter avslutad kurs. Detta innebär att kurser förlängs utan att någon direkt undervisning bedrivs. Vidare framkommer att betygskataloger inte med automatik signeras och dateras efter avslutad kurs. Det förekommer också att det inte finns noterat i betygskatalogen när elever som har ett Godkänt betyg tidigare haft ett Icke godkänt betyg.

Skolinspektionen bedömer att skolan snarast måste säkerställa att betygssättningen sker i enlighet med författningarnas krav.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens strävansmål, programmålen och kursplanernas mål anger inriktningen för skolans utbildning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.4.2 Eleverna har inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola	X	

Motivering

Enligt läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitt 2.3 Elevernas inflytande och ansvar, ska skolan sträva efter att alla elever aktivt utövar inflytande över sin utbildning vilket innefattar inflytande på innehåll och arbetsformer, men också att utveckla en insikt om sitt eget sätt att lära. En förutsättning för att eleverna ska kunna få ett verkligt inflytande är att de har kunskaper om skolans nationella mål.

Vid Bokensskolan finns lärare som låter eleverna ha inflytande, ta ansvar och påverka upplägg och utformning av undervisningen. Det finns också lärare som i liten utsträckning låter elever vara delaktiga.

Skolinspektionen bedömer att eleverna i högre utsträckning bör ges möjlighet att vara delaktiga och ha inflytande över hur utbildningen utformas.

1.4.3 Skolan strävar mot att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande. Eleverna i gymnasiesärskolan utvecklar sin självkännedom och sin förmåga till individuell studieplanering.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

8 (19)

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna och med det omgivande samhället för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola	X	

Motivering
I 8 kap. 1 § gymnasieförordningen står att en elev ska ges stödundervisning om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapsmål som anges i kursplanerna eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd. Enligt författningarna är elevens rätt till särskilt stöd inte begränsat till vissa ämnen utan gäller alla ämnen. I kommunen finns en utarbetad arbetsgång i arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Kommunen har också sedan höstterminens början inrättat ett centralt elevhälsoteam. När elever i Bokenskolan är i behov av stöd ges det i första hand av läraren i ämnet eller av elevens mentor som också har en samordnande roll. Om detta stöd inte hjälper behandlas det i arbetslaget. Därefter lyfts ärendet till skolans elevhälsoteam som består av kurator, skolsköterska, studie- och yrkesvägledare och rektor. I detta forum tas beslut om rektorn ska kalla till en elevvårdskonferens eller om andra åtgärder ska vidtas. Skolans specialpedagog kontaktas vid

behov. I vissa fall gör specialpedagogen en kartläggning av elevens problematik och skolsituation. Åtgärdsprogram utarbetas av specialpedagog och/eller ämneslärare. Stöd ges av specialpedagog framförallt i ämnena svenska, matematik och engelska men också i andra ämnen och kurser. En engagerad lärarkår på skolan ger elever stöd i de kurser lärarna undervisar i. Vidare ges stöd av lärare i kurser och ämnen under de så kallade restgrupperna som är schemalagda. Stöd ges också av specialpedagog under skolans kvalitetsdagar som bland annat är till för de elever som har så kallade rester. Dock ges, enligt intervjuer, inte alltid stöd när elever riskerar att inte klara målen.

Vissa stödinsatser finns dokumenterade. Någon dokumentation, uppföljning, utvärdering och analys på skolnivå av det stöd som ges förekommer dock ytterst begränsat.

En ambition finns på Bokenskolan att eleverna ska erhålla ett godkänt betyg. Detta har medfört, vilket intervjuer bekräftar, att när elever får ett Icke godkänt betyg så har de möjlighet att under den resterande delen av gymnasietiden komplettera med de rester de har kvar för att erhålla ett godkänt betyg. Detta innebär att kurser förlängs utan att någon direkt undervisning bedrivs. Dessutom framkommer att elever tidigt i utbildningen erbjuds eller får presenterat för sig en möjlighet att gå ytterligare ett år om de inte klarat kurserna eller för att göra klart sina rester. Samtidigt visar Skolverkets officiella statistik att endast 62 procent av eleverna fullföljer sina studier inom fyra år. Andelen för riket är 76 procent. Samstämmiga intervjuer bekräftar också att skolans elever har hög frånvaro. Skolan har dock goda rutiner för att följa upp och även informera föräldrar om frånvaron.

Skolinspektionen bedömer att om en elev riskerar att inte klara målen ska stöd ges inom ramen för kursen. Vidare att det stöd som ges följs upp, dokumenteras, utvärderas och analyseras på skolnivå. Se också bedömningspunkterna 1.3.3 och 3.1.1.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola	X	

Motivering

Enligt 8 kap. 1 a § gymnasieförordningen och 8 kap. 1 a § gymnasiesärskoleförordningen ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas om utredning visar att en elev behöver särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärde-

ras. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när programmet utarbetas.

Av de åtgärdsprogram på Bokenskolan som Skolinspektionen tagit del av finns en tydlig struktur där det framgår hur behoven ska tillgodoses på individ- grupp- och organisationsnivå. Det framgår också när åtgärderna ska följas upp eller utvärderas. Det framgår dock inte tydligt vilka elevens behov är och hur insatserna ska följas upp. Det är också svårt att utläsa om målen på kortare och längre sikt relaterar till läroplanens och kursplanernas mål. Det är viktigt att skolan arbetar för en gemensam kunskap om hur mål kan formuleras så att åtgärdsprogrammen blir ett effektivt verktyg i skolans arbete med elever i behov av särskilt stöd.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste se över de dokument som finns och se till att de följer de krav som förordningen ställer. Stöd för hur åtgärdsprogram kan upprättas finns i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2008:25). Vid tillfället för tillsynen fanns inga åtgärdsprogram utarbetade i gymnasiesärskolan. Skolinspektionen vill dock göra skolan uppmärksam på att skyldigheten att utreda elevers behov av särskilt stöd också gäller gymnasiesärskolans elever. Se gymnasiesärskoleförordningen 8 kap. 1 a § särskilda stödinsatser.

1.5.4 Skolans individuella program förbereder först och främst eleven för studier på ett nationellt eller specialutformat program och följer en fastställd plan.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola		X

Motivering
Den likabehandlingsplan som Skolinspektionen granskat har Bokenskolan utarbetat utifrån kraven i lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling. Denna lag har upphört och från och med den 1 januari 2009 regleras skyldigheten att utarbeta årliga planer mot kränkande behandling och diskriminering i 14 a kap. skollagen samt i diskrimineringslagen. Kravet har skärpts genom att numera ska planerna upprättas årligen, inte bara följas upp och ses över. Planerna ska således, utifrån en aktuell kartläggning av verksamheterna, upprättas årligen. Skolinspektionen utövar tillsyn av att skolan följer bestämmelserna i skollagen. Diskrimineringsombudsmannen har tillsyn över diskrimineringslagen. Tillsynen visar att Bokenskolan inte har upprättat en årlig plan mot kränkande behandling i enlighet med kraven i skollagen. Detta måste åtgärdas. Skolinspektionen vill framhålla vikten av att planen utgår från en aktuell kartläggning.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Den regelbundna tillsynen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och den erbjudna undervisningstiden kan redovisas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola	X	

Motivering

Enligt 5 kap. 4 d § skollagen har eleverna på det estetiska programmet, naturvetenskapsprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet rätt till minst 2 180 undervisningstimmar om 60 minuter och elever på övriga nationella program har rätt till 2 430 timmar om 60 minuter (garanterad undervisningstid). Enligt 1 kap. 11 § gymnasieförordningen ska styrelsen för utbildningen besluta om antalet undervisningstimmar för varje kurs och för projektarbete samt om fördelningen av undervisningstiden. Styrelsen för utbildningen ska kunna redovisa hur varje elev har erbjudits sin garanterade undervisningstid.

Vid Bokenskolan innebär antalet poäng inte detsamma som antalet timmar. Kursernas tid i antalet timmar reduceras på ett stort antal kurser. Skolan har inte någon uppföljning av hur det påverkar elevernas totala tid och det framkommer inte heller i elevernas studieplan hur många timmar de fått under sin utbildning. Skolinspektionen bedömer att skolan bör utarbeta ett system för att garantera att eleverna får den undervisningstid de har rätt till.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola		X

Motivering

Enligt 6 kap. 10 § i skollagen ska varje kommun erbjuda de elever som har bedömts kunna gå på ett nationellt program ett urval av olika program.

Vid Bokenskolans gymnasiesärskola anordnas specialutformade program och individuellt program (verksamhetsträning). Skolan erbjuder specialutformade program inom ramen för barn- och fritidsprogrammet, handelsprogrammet, hotell- och restaurang samt omvårdnadsprogrammet. Däremot erbjuds inte några nationella program.

Skolinspektionen bedömer att kommunen måste erbjuda eleverna ett urval av

nationella program. Eleverna i Jokkmokk har endast erbjudits specialutformade program.

Enligt 5 kap.7 § gymnasieförordningen framgår följande; om en eller båda av elevens vårdnadshavare har ett annat språk än svenska som modersmål och språket utgör dagligt umgängesspråk för eleven, ska eleven få sin undervisning i detta språk som ett ämne (modersmålsundervisning), om eleven har grundläggande kunskaper i språket och om eleven önskar få sådan undervisning. Modersmålsundervisning i samiska, finska, meänkieli, romani chib eller jiddisch ska erbjudas även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet. Detsamma gäller en elev som är adoptivbarn och som har ett annat modersmål än svenska.

Vid Bokenskolan finns ett antal elever med annat modersmål än svenska, exempelvis i den internationella klassen. I intervjuer framkommer att dessa elever främst får undervisning i svenska som andraspråk och i vissa andra ämnen, dock inte i modersmål. Det framkommer också att skolan inte tydligt informerar om elevers rätt till modersmålsundervisning.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste förbättra informationen om rätten till modersmålsundervisning. Se vidare i kommunbeslutet.

3.1.3 Skolans specialutformade program uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.1.4 Skolans lokala kurser uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola	X	

Motivering

Enligt 2 kap. 14 § gymnasieförordningen ska en lokalt utformad kurs ge kunskaper i ett eller flera ämnen inom ett bestämt kunskapsområde och svara mot sådana behov som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan.

Vid Bokenskolan erbjuds ett antal lokala kurser. Av de lokala kurser som Skolinspektionen tagit del av finns en kurs där betygskriterier saknas eller där det inte framgår vilka mål som eleven ska ha uppnått efter avslutad kurs. Inom gymnasieskolan erbjuds också lokala kurser, vars innehåll väl kan tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. Exempelvis gäller det bollspel och motion till mu-

sik. Skolan erbjuder också lokala kurser där innehållet är av sådan art att det, enligt läroplanen, ska genomsyra all verksamhet på skolorna, såsom exempelvis livskunskap och personlig utveckling.

Skolinspektionens bedömning är att skolan måste se över utbud och utformning av sina lokala kurser och försäkra sig om att de uppfyller förordningens krav.

Enligt 2 kap. 14–17 §§ gymnasieförordningen får styrelsen för utbildningen besluta om att inrätta lokala kurser. Dessa kurser ska ge kunskaper i ett eller flera ämnen som inte tillgodoses i nationellt fastställda kursplaner. Lokala kurser kan förekomma på nationella, specialutformade och individuella program, men får inte ersätta kurser i kärnämnen eller de kurser i karaktärsämnen som är gemensamma för ett nationellt program eller finns inom en nationellt fastställd inriktning. Styrelsen för utbildningen fastställer det antal gymnasiepoäng som en lokal kurs omfattar och även de betygskriterier som gäller för lokala kurser.

I Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2000:142) om förarutbildning i gymnasieskola, fristående gymnasieskola och inom gymnasial vuxenutbildning föreskrivs vilka kurser en elev måste genomgå för att inom ramen för utbildningen få avlägga förarprov för traktorkorts- eller körkortsbehörighet. För att förarprovare ska kunna rapportera en elev godkänd för körkort, behörighet B, ska eleven bedömas lämplig av förarprovaren och ha fått minst betyget Godkänt i följande kurser:

- Fordon och samhälle, 50 gymnasiepoäng
- Fordonskännedom, 50 gymnasiepoäng
- Fordonsvård och service, 100 gymnasiepoäng
- Transportfordon grundkurs, 150 gymnasiepoäng
- Distributionstransporter, 100 gymnasiepoäng

I Bokenskolan erbjuds en lokal kurs som heter Bilkörkort (150 poäng). Denna kurs innehåller utbildning som leder till att eleverna vid Bokenskolan får körkort.

Skolinspektionens bedömning är att Bokenskolan inte följer Skolverkets föreskrifter om förarutbildning i gymnasieskolan. Det är inte möjligt att använda lokala kurser. Skolinspektionen vill också framhålla att körkortsutbildning, såväl praktisk som teoretisk, inte är en del av gymnasieskolans kunskapsuppdrag. Det finns undantag som gäller utbildning av dels yrkesförare inom transportnäringen, dels anläggningsförare. Vill skolan ändå erbjuda eleverna en körkortsutbildning så måste den läggas utanför den ordinarie undervisningen och i kurser som inte ger poäng i slutbetyget. Bokenskolan måste således vidta åtgärder så att utbildningen motsvarar författningarnas krav.

3.1.5 Skolans lokala inriktningar uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	

3.1.6 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering och förberedelse för arbete, boende och fritid i vuxenlivet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.1.7 Utbildningen är avgiftsfri för eleverna med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola	X	

Motivering

Enligt 5 kap. 21 § skollagen ska utbildningen i gymnasieskolan vara avgiftsfri för eleverna. De ska utan kostnad ha tillgång till böcker, verktyg och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning. Huvudmannen får dock besluta att eleverna ska hålla sig med enstaka egna hjälpmedel. I verksamheten får också förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Vid Bokenskolan bedrivs bl. a. den lokala kursen Bilkörkort som leder till att eleverna får körkort. Eleverna får en kostnad som inte kan anses vara obetydlig. Skolinspektionen bedömer att skolan måste vidta åtgärder avseende dessa lokala kurser, se bedömningspunkt 3.1.4. I detta arbete måste skolan också säkerställa att elevernas utbildning är avgiftsfri.

3.1.8 Ungdomar tas emot i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasiesärskola	X	

3.1.9 Kommunen erbjuder elever inom gymnasiesärskolan ett urval av olika program och antalet platser på programmen anpassas med hänsyn till elevernas önskemål.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasiesärskola	X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans lärare/pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att utbildningen/verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola		X

Motivering
Enligt 2 kap. 2 § skollagen ska det för ledningen av utbildningen i skolorna finnas rektorer. Rektorn ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Av läroplanen för de frivilliga skolformerna Lpf 94, 2.8 Rektors ansvar, framgår att som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn

det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de riksgiltiga målen. Skolans uppdrag är, enligt läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitt 1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna att förmedla kunskaper vilket förutsätter en aktiv diskussion i den enskilda skolan om bland annat kunskapsbegrepp och om hur kunskapsutveckling sker.

Tillsynen visar att rektorn i Bokenskolan är förtrogen med verksamheterna. Rektorn driver också bland annat arbetet med internationalisering och utveckling av matriser i varje kurs där eleverna ges möjlighet att vara delaktiga. Rektorn för i sina medarbetarsamtal pedagogiska diskussioner. Vid tillsynen framkommer dock att dokumentation och uppföljning av vissa områden behöver förbättras, se bedömningspunkten 3.4.1.

I de olika arbetslagen på Bokenskolan förs pedagogiska diskussioner. De diskussioner som förekommer är oftast initierade av skolans lärare. Någon arena för regelbundna pedagogiska diskussioner där skolans pedagoger träffas för att diskutera exempelvis likvärdighet i bedömning och betygssättning förekommer inte i någon högre utsträckning.

Skolinspektionen bedömer att rektorn, inom ramen för kvalitetsarbetet, behöver ta ett tydligare pedagogiskt ledningsansvar så att uppföljning och dokumentation förbättras i vissa områden. Vidare finns behov av en arena för gemensamma regelbundna pedagogiska diskussioner.

3.3.2 Rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola		X

Motivering
Enligt läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitt 1.2 måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. För att en skola ska utvecklas måste den fortlöpande ifrågasätta sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärdera sina resultat och pröva nya metoder. Lärarna vid Bokenskolan följer elevernas kunskapsutveckling i sina kurser och dokumenterar deras kunskapsresultat. Dessa dokumentationer utgör underlag vid bedömning och betygssättning och vid utvecklingssamtal. Skolan har upprättat en lokal arbetsplan för kalenderåret 2008-2009 både för gymnasieskolan och för gymnasiesärskolan. Varje lärare ska under läsåret utvärdera sin egen undervisning vilken lämnas till rektorn. Av de två kurser som alla lärare ska utvärdera måste ämnena matematik, svenska och engelska alltid ingå. Arbetslagen utvärderar barn- och utbildningsnämndens prioriterade mål, den lokala arbetsplanens mål och egna mål. Dessa redovisas skriftligt och sammanställs av rektorn. Den skickas tillbaka till arbetslagen på remiss. Skolans kvalitetsredovisningar har, enligt intervjuer, blivit ett redskap för skolans pedagogiska arbete. Dock finns det områden som inte systematiskt följs upp, dokumenteras, utvärderas och analyseras på skolnivå. Ett av dessa områden är det stöd som ges till elever som riskerar att inte klara målen. Vissa stödinsatser finns dokumenterade men på skolnivå saknas rutiner för detta. Andra områden som inte systematiskt dokumenteras och analyseras enligt intervjuer är de kvalitetsdagar som finns utlagda över året och orsakerna till den höga frånvaron som inte är kartlagd. Med hänsyn taget till att endast 62 procent av eleverna slutför utbildningen inom 4 år och att skolans elever har hög frånvaro bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver ta ett tydligare pedagogiskt ledningsansvar för skolans kvalitetsarbete. Vidare bör även möjlighet ges till reflektion och diskussion om verksamhetens resultat och måluppfyllelse.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola		X

Motivering
Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Enligt 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Arbetet med kvalitetsredovisningen ska främja kvalitetsarbetet och den skriftliga kvalitetsredovisningen ska vara ett verktyg för att regelbundet stämna av hur långt verksamheten kommit i det löpande kvalitetsarbetet. Bokenskolan har en kvalitetsredovisning för varje verksamhet. Såväl gymnasieskolans som gymnasiesärskolans kvalitetsredovisning uppfyller till stora delar kraven i förordningen. De har båda en bra struktur och de flesta mål som finns beskrivna utgår från läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94 och den lokala arbetsplanen. Bedömning av måluppfyllelse görs också utifrån dessa dokumentets målformuleringar. Dock framgår inte någon uppföljning eller bedömning av måluppfyllelsen av elevernas kunskapsresultat för gymnasiesärskolans elever. Skolinspektionen bedömer att skolan måste upprätta kvalitetsredovisningar som till alla delar uppfyller förordningen. Stöd för hur kvalitetsredovisningar kan upprättas finns i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning. Enligt 3 a § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner och planer mot kränkande behandling redovisas i kvalitetsredovisningen. Ändringen trädde i kraft den 1 januari 2009 och ska tillämpas första gången för kvalitetsredovisningar som avser 2009.

2009-12-03 Umeå

Ewa Lindberg

Solweig Bäckman